

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره: ۹۰۰۰/۱۵۳۳۶/۱۰۰
تاریخ: ۱۴۰۳، ۳، ۲۷
پوست:
طبقتبندی:

اصلاح آیین نامه اداره جلسات هیأت های تخصصی و هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

در اجرای ماده (۹۶) قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۴۰۲ و بنا به پیشنهاد رئیس دیوان عدالت اداری، " آیین نامه اداره جلسات هیأت عمومی و هیأت های تخصصی دیوان عدالت اداری " مصوب ۱۳۹۳/۱۱/۵ که در ادامه به اختصار آیین نامه گفته می شود به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۱- ماده (۴) آیین نامه به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۴- هر هیأت تخصصی دارای رئیس، نایب رئیس و دبیر و منشی خواهد بود که رئیس دیوان آن ها را برای مدت یک سال تعیین می نماید و تمدید آن برای دوره های بعد نیز بلامانع خواهد بود. رئیس دیوان در جریان انتخاب رئیس، نایب رئیس و دبیر هیأت تخصصی می تواند به طرق مقتضی با اعضای هیأت تخصصی مشورت کند. مدیریت جلسات و نیز رعایت ترتیب مذاکرات به شرح مقررات این فصل بر عهده رئیس و در غیاب وی با نایب رئیس هیأت تخصصی می باشد.

ماده ۲- ماده (۵) آیین نامه به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۵- تنظیم گزارش جلسات و تصمیمات هیأت تخصصی بر عهده دبیر هیأت مذکور است و تنظیم و تدوین پیش نویس آراء و نظریات هیأت با رئیس یا یکی از اعضای اکثریت با انتخاب رئیس هیأت خواهد بود. تصمیمات هیأت های تخصصی، اعم از رأی به رد شکایت یا نظریات صادره در هر مورد باید در فرم مربوط صورت جلسه و توسط قضات عضو هیأت تخصصی که در جلسه حضور دارند، امضا شود. متن نهایی آراء و نظریات هیأت تخصصی حسب مورد به امضای رئیس یا نایب رئیس می رسد.

ماده ۳- ماده (۱۴) آیین نامه به شرح زیر اصلاح و تبصره آن ابقاء می شود:

ماده ۱۴- چنانچه رئیس دیوان، معاون قضایی در امور هیأت عمومی و هیأت های تخصصی، رئیس هیأت تخصصی و یا اکثریت اعضای هیأت تخصصی، حضور یک یا هر دو طرف شکایت و یا نمایندگان آنان یا کارشناسان ذی ربط و یا سایر قضات دیوان را در جلسه هیأت تخصصی ضروری تشخیص دهند، به دستور رئیس یا نایب رئیس هیأت و با تعیین وقت از آنان جهت شرکت در جلسه و ادای توضیح دعوت می شود.

ماده ۴- بند «و» ماده (۱۵) آیین نامه به شرح زیر اصلاح می‌شود:

و- در صورتی که مصوبه‌ای به لحاظ مغایرت با موازین شرعی برای رسیدگی مطرح باشد، موضوع به ترتیب زیر جهت اظهارنظر به شورای نگهبان ارسال می‌شود:

۱- در صورتی که مصوبه صرفاً از حیث شرعی مورد شکایت قرار گرفته باشد، به شرح بند (۱) ماده (۸۷) قانون دیوان عدالت اداری اصلاحی مصوب ۱۴۰۲ عمل می‌شود.

۲- در صورتی که مصوبه‌ای به لحاظ مغایرت با موازین شرع و سایر جهات برای رسیدگی مطرح باشد، به شرح بند (۲) ماده (۸۷) قانون دیوان عدالت اداری اصلاحی مصوب ۱۴۰۲ اقدام می‌شود. در مواردی که مقرره مورد اعتراض به جهت ادعای مغایرت با قانون و یا خروج از حدود اختیارات مورد رسیدگی قرار می‌گیرد، چنانچه سه چهارم اعضای هیات تخصصی قائل به رد شکایت باشند و یا هیات عمومی مقرره مورد اعتراض را ابطال نکند و یا در فرض ابطال مقرره مورد اعتراض، اثر ابطال را به زمان تصویب مقرره تسری ندهد، در این حالات تصمیم و نظر اعضای هیات تخصصی و یا هیات عمومی، همراه با اسناد و مدارک پرونده با رعایت ترتیبات مذکور در جزء ۱ این بند به شورای نگهبان ارسال می‌گردد و نظری که مطابق ترتیبات مقرر از سوی فقهای شورای نگهبان صادر می‌شود، ملاک عمل دیوان قرار می‌گیرد. در این موارد چنانچه مصوبه از سوی فقهای شورای نگهبان مغایر شرع اعلام شود، هیات عمومی مطابق نظر فقهای شورای نگهبان بلافاصله نسبت به ابطال مصوبه اقدام می‌کند.

چنانچه فقهای شورای نگهبان مقرره مورد اعتراض را خلاف موازین شرع تشخیص ندهد، در مواردی که نظر سه چهارم اعضای هیات تخصصی بر رد شکایت از بعد قانونی و حدود اختیارات صادر شده باشد، همان هیات تخصصی از بعد شرعی مطابق نظر فقهای شورای نگهبان انشاء رای می‌کند و در مواردی که هیات عمومی مصوبه را از بعد قانونی و حدود اختیارات ابطال نکرده باشد و یا در فرض ابطال، اثر آن را به زمان تصویب مقرره تسری نداده باشد، نظر فقهای شورای نگهبان بر عدم مغایرت مقرره مورد اعتراض با شرع، توسط هیات عمومی انشاء می‌شود.

ماده ۵- یک بند به عنوان بند «ز» به ماده (۱۵) آیین نامه الحاق می‌شود:

ز- در مواردی که ضمن تقدیم دادخواست ابطال مصوبات موضوع ماده (۱۲) قانون دیوان عدالت اداری، تقاضای صدور دستور موقت شده باشد، رسیدگی و اتخاذ تصمیم پس از طرح درخواست در هیات

تخصصی و کسب نظر اعضا با رعایت ماده (۳۶) قانون دیوان عدالت اداری اصلاحی مصوب ۱۴۰۲ صورت می‌گیرد.

ماده ۶- تبصره ماده (۱۶) آیین‌نامه به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره- در اجرای ماده (۹۱) قانون دیوان عدالت اداری اصلاحی مصوب ۱۴۰۲ چنانچه رئیس قوه قضائیه یا رئیس دیوان یا بیست نفر از اعضای هیأت عمومی، هر یک از آرای هیأت عمومی یا آرای قطعی هیأت‌های تخصصی را اشتباه یا مغایر قانون تشخیص دهند، به ترتیب ماده فوق عمل خواهد شد.

ماده ۷- ماده (۱۷) آیین‌نامه به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می‌شود:

ماده ۱۷- هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، به شرح ماده (۸) قانون دیوان عدالت اداری اصلاحی مصوب ۱۴۰۲ تشکیل می‌شود. منظور از معاونان قضایی دیوان در ماده موصوف، معاون قضایی دیوان در امور هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی است که در غیاب وی یکی دیگر از معاونان قضایی دیوان به انتخاب رئیس دیوان در هیأت عمومی حاضر می‌شود. حضور اعضا در جلسات هیأت الزامی است و در صورت عذر، باید مراتب در اسرع وقت ممکن و حداکثر یک روز قبل از تشکیل جلسه به طریق مقتضی به اداره کل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی اعلام شود. کلیه اعضای حاضر در جلسه موظفند در رأی‌گیری شرکت نمایند و رأی‌گیری تا اخذ رأی از کلیه حاضران ادامه می‌یابد. ملاک صدور رأی در هیأت عمومی، نظر اکثریت اعضای حاضر صادرکننده رأی است. سایر قضات و مشاوران و کارشناسان موضوع ماده (۷) قانون می‌توانند با دعوت رئیس دیوان یا معاون قضایی دیوان بدون داشتن حق رأی، در جلسات هیأت عمومی شرکت کنند و در صورت لزوم نظرات کارشناسی خود را ارائه نمایند. هیأت عمومی دارای سه منشی از کارکنان اداری می‌باشد که زیر نظر اداره کل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی به ایفای وظایف خود می‌پردازند.

تبصره- قضات دارای حق رأی، مکلف به اعلام رأی خود می‌باشند و در صورت عدم مشارکت در رأی‌گیری، رأی هیأت عمومی مبتنی بر رأی اکثریت رأی دهندگان صادر می‌شود.

ماده ۸- ماده (۱۹) آیین‌نامه به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۹- اداره جلسه و رعایت ترتیب مذاکرات، حفظ نظم و نظارت بر حسن اجرای مقررات این آیین‌نامه بر عهده رئیس جلسه خواهد بود و وی می‌تواند در راستای انجام وظایف مذکور و اداره

مناسب جلسه در هر مورد که تشخیص می‌دهد و بدون این که موافق یا مخالف محسوب شود، تذکرات لازم را ارائه داده و در مذاکرات وارد شود.

ماده ۹- ماده (۲۰) آیین نامه به شرح زیر اصلاح و تبصره های آن ابقاء می‌شود:
ماده ۲۰- در صورت تشخیص رئیس جلسه، دستور کار هیأت عمومی توسط یکی از قضات و یا یکی از کارکنان اداری دیوان قرائت می‌شود.

ماده ۱۰- ماده (۳۱) آیین نامه به شرح زیر اصلاح می‌شود:
ماده ۳۱- در هر پرونده مربوط به دادخواست ابطال مقررات موضوع بند (۱) ماده (۱۲) قانون دیوان عدالت اداری، رئیس یا نایب رئیس هیأت تخصصی یا یکی از اعضای هیأت تخصصی به انتخاب رئیس هیأت تخصصی گزارشی از پرونده را که حاوی خلاصه‌ای از اظهارات و دلایل شاکی و مشتکی‌عنه است، به اعضای هیأت عمومی ارائه می‌دهد. در صورت لزوم و به تشخیص رئیس جلسه، متن دادخواست ابطال و پاسخ کتبی دستگاه طرف شکایت نیز قرائت خواهد شد. در موارد مربوط به اعمال سایر صلاحیت‌های هیأت عمومی نیز رئیس یا نایب رئیس هیأت تخصصی یا یکی از اعضای هیأت تخصصی به انتخاب رئیس هیأت تخصصی گزارشی از پرونده را به هیأت عمومی ارائه می‌نماید.

ماده ۱۱- ماده (۳۶) آیین نامه به شرح زیر اصلاح می‌شود:
ماده ۳۶- در موارد صدور رأی وحدت رویه یا ایجاد رویه، موضوع مواد (۸۹) و (۹۰) قانون دیوان عدالت اداری اصلاحی مصوب ۱۴۰۲، ابتدا رئیس یا نایب رئیس هیأت تخصصی یا یکی از اعضای هیأت تخصصی به انتخاب رئیس هیأت تخصصی در خصوص گزارش هیأت تخصصی و همچنین مفاد نظریه انقادی و یا نظریه اکثریت و اقلیت اعضای هیأت تخصصی توضیحات لازم را ارائه می‌نماید. سپس موافقان و مخالفان به ترتیب مذکور در ماده (۲۶) این آیین‌نامه اظهارنظر می‌کنند.
این اصلاحیه در ۱۱ ماده در تاریخ ۱۴۰۲/۳/۲۷ به تصویب رئیس قوه قضائیه رسید و از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.